

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

FÖRELÄGGANDE
2014-06-16

Aktbilaga 285

Bilaga 1.

Mål nr
M 2807-07 Avdelning 3

Anges vid kontakt med domstolen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
i Stockholms kommun
Box 8136
104 20 Stockholm

Stockholms Hamn AB
angående **hamnverksamhet samt vattenverksamhet inom fastigheterna Stockholm
Ladugårdsgärdet 1:40 m fl**

Ni ska lämna ett skriftligt yttrande över bifogade handlingar, aktbilaga 279-284.

Yttrandet ska ha kommit in till domstolen **senast den 28 augusti 2014.**

Mark- och miljödomstolen tar gärna emot inlagor som inte är alltför omfattande via e-post i PDF-format till mmd.nacka.avdelning3@dom.se. Om en handling skickas via e-post behöver den inte samtidigt skickas på annat sätt. Ange målnummer.

Svetlana Paripovic
Telefon kansli 08-561 656 30

Bifogas , aktbilaga 279-284

Dok.Id 372796

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 1104
131 26 Nacka Strand

Aktbil: <u>279</u>
NACKA TINGSRÄTT Avdelning 3
INKOM: 2014-06-10 MÅLNR: M 2807-07 AKTBIL: 279

M 2807/07 Tillstånd till hamnverksamhet m.m. (Stockholm Ladugårdsgärdet 1:40 m.fl.); nu fråga om prøvotidsredovisning

I enlighet med prøvotidsförordnandet i Miljööverdomstolens dom den 19 april 2011 i M 1956/10 under punkterna 3 och 5 avger Hamnen utredning och förslag till villkor enligt följande.

Utsläpp av dagvatten

Hamnen har i samband med projekteringen av de tillståndsgivna arbetena på *Värtapiren* utrett olika möjligheter att rena dagvatten. Det alternativ som Hamnen funnit vara det bästa bygger på att dagvattnet förhindras att rinna orenat ut i recipienten genom att marklutningen görs sådan att den lutar in mot brunnar i dagvattensystemet. Från dessa brunnar leds vattnet till reningsanläggningar som presenteras i bilagd utredning (bilaga 1). Även de överväganden som gjorts med avseende på dimensionering av dagvattensystemet framgår av bilagd utredning.

Även med avseende på *Frihamnspiren* har Hamnen genomfört åtgärder som svarar mot de ovan beskrivna och som även presenteras i bilagd utredning rörande denna hamndel (bilaga 2).

Vad gäller övriga ytor inom aktuella hamndelar så är dessa föremål för dels pågående planläggning från stadens sida, dels omfattande planering för ett framtida markutnyttjande

som kan komma att innebära att även hamnverksamheten kan komma att förändras. Hamnen har mot sådan bakgrund inte kunnat slutföra sina överväganden rörande dessa delar. Hamnen avvaktar istället resultatet av pågående och framtida planläggning. Det bör dock då noteras att större delen av hamnverksamheten bedrivs inom Värta- och Frihamnspiren, varför nu berörda områden är av mindre betydelse för påverkan på recipienten genom dagvattenutsläpp.

Med avseende på Värta- och Frihamnspiren för Hamnen en dialog med tillsynsmyndigheten och lämnar fortlöpande information till myndigheten.

Avslutningsvis föreslår Hamnen att domstolen som slutligt villkor föreskriver att de reningssystem som ska installeras i enlighet med p. 8 i domen ska förses med utrustning i erforderlig omfattning med hänsyn till planerad markanvändning, varvid kan förekomma grovslamavskiljare, oljeavskiljare och haveriskydd i form av ventilbrunn.

Erosionsskydd

Hamnen har utrett och utfört erosionsskydd på sätt som framgår av bilagda ritningar rörande Värta- och Frihamnen (bilaga 3 och 4). De förutsättningar som övervägts i denna del framgår av bilagd utredning (bilaga 5). De åtgärder som kommer att vidtas redovisas även dessa i bilagda ritningar och i utredningen.

Med vidtagna och planerade åtgärder enligt ovan anser Hamnen att frågan om erosionsskydd för att minska behovet av underhållsmuddring, är hanterad på bästa sätt. De åtaganden som Hamnen gör i denna del bör anses omfattade av det allmänna villkoret och särskilt villkor bör inte vara motiverat i denna del.

Stockholm den 5 juni 2014

Tomas Underskog

3. Hamnen ska i samråd med tillsynsmyndigheten utföra undersökningar rörande utsläppen av dagvatten. Resultatet av undersökningarna samt förslag till ytterligare skyddsåtgärder och slutliga villkor ska ges in till miljödomstolen inom två år från lagkraftvunnen dom. De förslag till slutliga villkor som ska ges in till miljödomstolen ska föreskriva krav på viss teknik eller skyddsåtgärd och/eller begränsningsvärden för utsläppen till recipienten och hur dess ska verifieras.

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 3

INKOM: 2014-06-10
MÅLNR: M 2807-07
AKTUELL: 280

Pågående byggnationer

Stockholms Hamnar arbetar med ombyggnation av Värtahamnen och Fxllhamnen. I samband med ombyggnationerna kommer dagvattnet tas om händ och renas innan det släpps ut till recipient. Hanteringen och reningen är uppbyggd på samma sätt i de båda hamnarna.

Nedan beskrivs hur dagvattnet tas omhand.

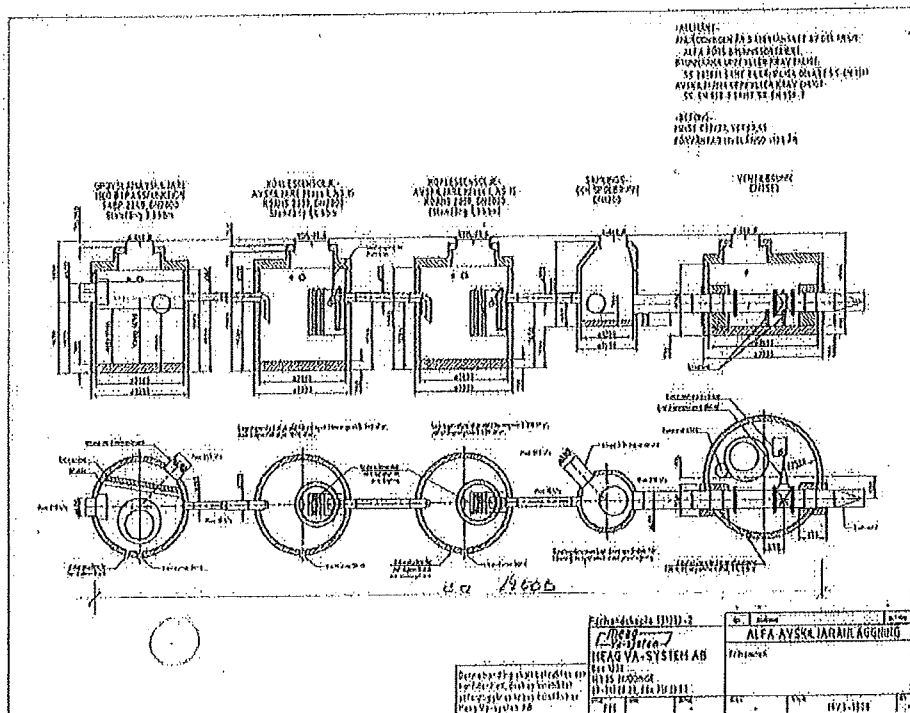
Utformning av dagvattensystem

Dagvattensystemet är uppbyggt så att inget dagvatten rinner över kajkant. Marken lutar inåt så att vattnet samlas upp i dagvattensystemet.

Dagvattensystemet inkluderar brunnar och rännor som har dimensioneras efter 10-årsregn. Med 10-årsregn menas att mängden nederbörd med 10 minuters varaktighet uppnås eller överskrids i genomsnitt en gång vart 10:e år. Reningsanläggning utformas enligt så kallad First Flush-metod och är dimensionerade efter 2-årsregn med varaktighet 10 minuter, vilket innebär att ca 95 % av en hel årsnederbörd renas.

Reningsanläggningarna består av grovslamavskiljare, 2 stycken oljeavskiljare, samlingsbrunn och haveriskydd (ventilbrunn). Anläggningen förses med larm. Bypasssystemet består av flödesregulator och bypass-rör. Vid överbelastning leder överskottet förbi avskiljaren.

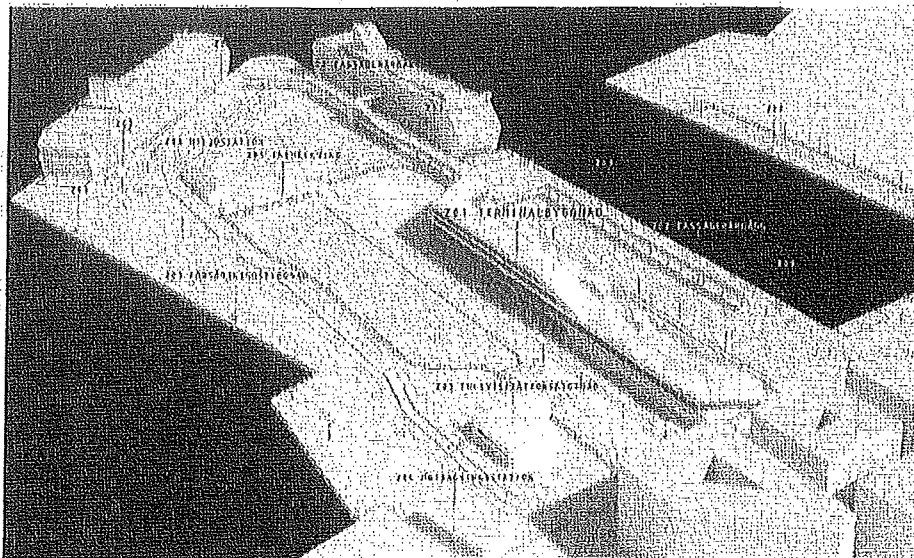
Havertskyddet är avsett för snabb avstängning av utloppet från reningsanläggningen med drivenhet för elektrisk och manuell drift. Nedan visas en principritning för reningsanläggningen (Figur 1).

Figur 1. Reningsanläggning

Värtapiren

Värtapiren är under ombyggnation. Syftet är att modernisera verksamheten i Värtahamnen och skapa ett mer effektivt markutnyttjande i området. Värtapiren kommer efter ombyggnation omfatta en yta på ca 131 000 m² (Figur 2). Dagvattnet kommer att renas från hela ytan.

Figur 2. Översikt på Värtapiren.

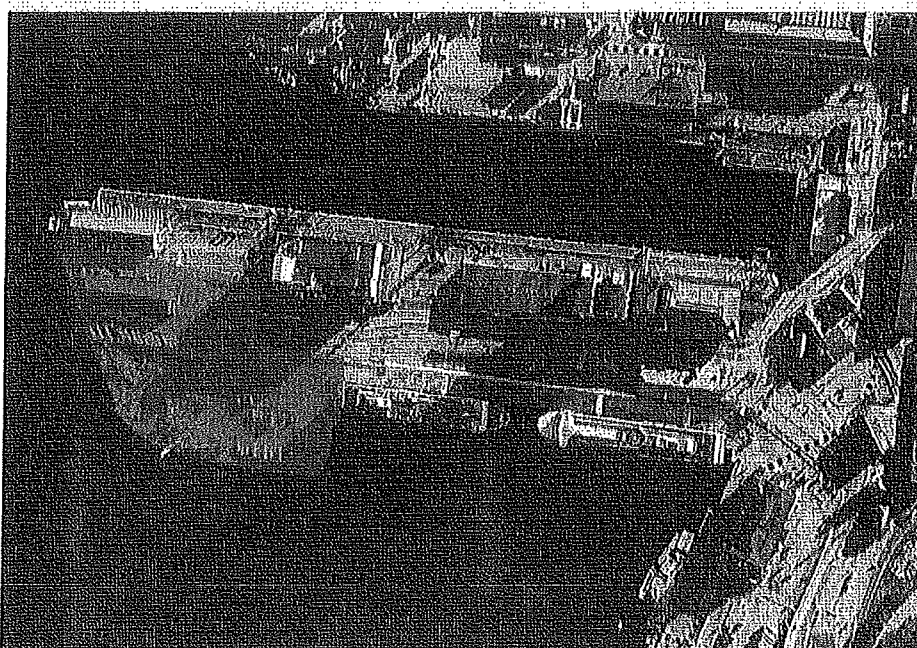
3. Hämnen ska i samråd med tillsynsmyndigheten utföra undersökningar rörande utsläppen av dagvatten. Resultatet av undersökningarna samt förslag till ytterligare skyddsåtgärder och slutliga villkor ska ges in till miljödomstolen inom två år från lagkraftvunnen dom. De förslag till slutliga villkor som ska ges in till miljödomstolen ska föreskriva krav på viss teknik eller skyddsåtgärd och/eller begränsningsvärden för utsläppen till recipienten och hur dess ska verifieras.

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 3

ANKOM: 2014-06-10
MÅLNR: M 2807-07
AKTÖR: 281

Frihamnspiren

Frihamnspiren är under ombyggnation. Dels för att flytta lincheckningskutererna från Södra Värtan ut på Frihamnspiren och dels för att göra om dagvattensystemet med tillhörande reningsanläggningar. Området som är under ombyggnad är 44 000 m² och markerat med lila i bilden nedan (Figur 1).

Figur 1. Översikt Frihamnen

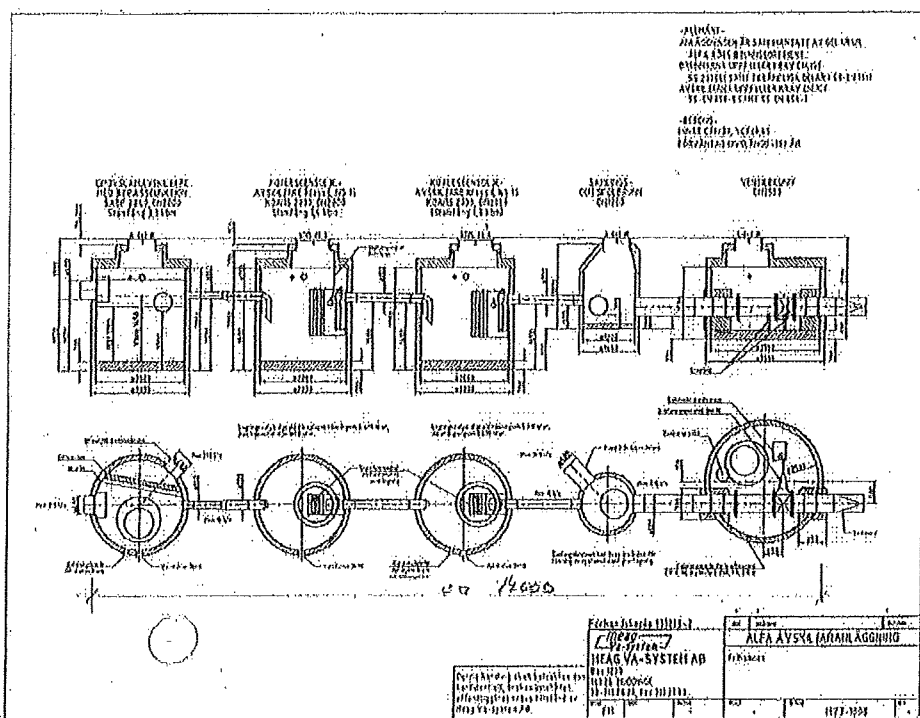
Dagvattensystemet är uppbyggt så att inget dagvatten rinnet över kalkant utan marken lutar inåt så att vattnet samlas upp i dagvattensystemet.

Dagvattensystemet inklusive brunnar och rännor dimensioneras efter 10-årsregn. Med 10-årsregn menas att mängden nederbörd med 10 minuters varaktighet uppnås eller överskrids i genomsnitt en gång vart 10:e år. Reningsanläggning utformas enligt så kallad First Flush-metod och är dimensionerade efter 2-årsregn med varaktighet 10 minuter, vilket innebär att ca 95 % av en hel årsnederbörd renas.

Reningsanläggningarna består av grovslamavskiljare, 2 stycken oljeavskiljare, samlingsbrunn och häveriskydd (ventilbrunn). Anläggningen förses med larm.

Bypasssystemet består av flödesregulator och bypass-rör. Vid överbelastning leder överskottet förbi avskiljaren.

Haveriskyddet är avsett för snabb avstängning av utloppet från reningsanläggningen med drivenhet för elektrisk och manuell drift. Nedan visas en principritning för reningsanläggningen (Figur 2).

Figur 2. Reningsanläggning

Utredning angående hela Frihamnsområdet (markeras med röd linje i Figur 1) planeras att påbörjas under hösten 2014.

- ANVISNINGAR:**
1. ALLA ANVISNINGAR...
 2. ZONER...
- HENNESNINGAR:**
- REFERENSER:**
- ANVISNINGAR:**

GRAVNINGEN VÄRS
FRÖNT FÖR VÄR

FRÖNTSTÄLLNING
FRÖNTSTÄLLNING

2:00

KOMPLETT MONTERING AV VÄN- / AVVÄNIG
EJ FÖRBEREDNING AV VÄN- / AVVÄNIG

GRÄNSLINJE
AVVÄNIG FÖR
GRÄNSLINJE

AVVÄNIG FÖR
GRÄNSLINJE

CE-CE-1510-G-150-1-000-001
BYGGÅR 84
CE-CE-1510-G-150-1-000-001

BYGGHANDLING	500KÄND
UTVECKLINGSPROJEKT VÄRTAN	
STOCKHOLMS VÄRTAN	
BETÄNKNING NR 18	
501	
STOCKHOLMS VÄRTAN	
BYGGHÄLLNINGEN	
BYGGHÄLLNINGEN	
BYGGHÄLLNINGEN	
BYGGHÄLLNINGEN	BYGGHÄLLNINGEN
BYGGHÄLLNINGEN	BYGGHÄLLNINGEN
BYGGHÄLLNINGEN	BYGGHÄLLNINGEN
BYGGHÄLLNINGEN	BYGGHÄLLNINGEN

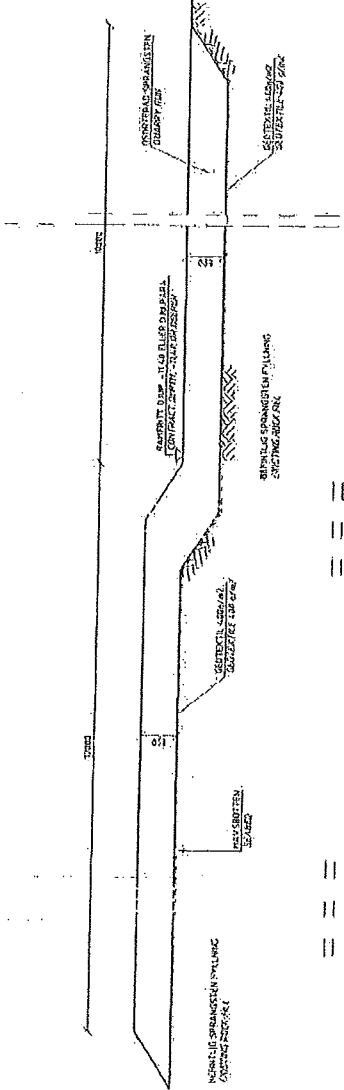
ANVISNINGAR:
 1. ALLA ÅKT och 100%
 2. ALLA HÖJNINGAR ÄR FÖR DRÖJNING PÅ 100%
NOTIS:
 1. ALLA ANVÄNDARE
 2. ALLA FÖREKÄNDA
HÄNSYNSGÅR:
 1. 100% HÖJNING
 2. 100% HÖJNING
REFERENS:
 1. 100% HÖJNING
 2. 100% HÖJNING
ANVÄNDARE:
 1. 100% HÖJNING
 2. 100% HÖJNING

KLINIK
 GÅRDEN

100% HÖJNING

100% HÖJNING

100% HÖJNING

C4-C4 1560-6-1500-1-100-001
 1560-6-1500-1-100-001
 1560-6-1500-1-100-001

BYGGHANDLING
 GODKÄND
 UTVECKLINGSPROJEKT PART AN

STROCKENHÅLLNING
 100% HÖJNING

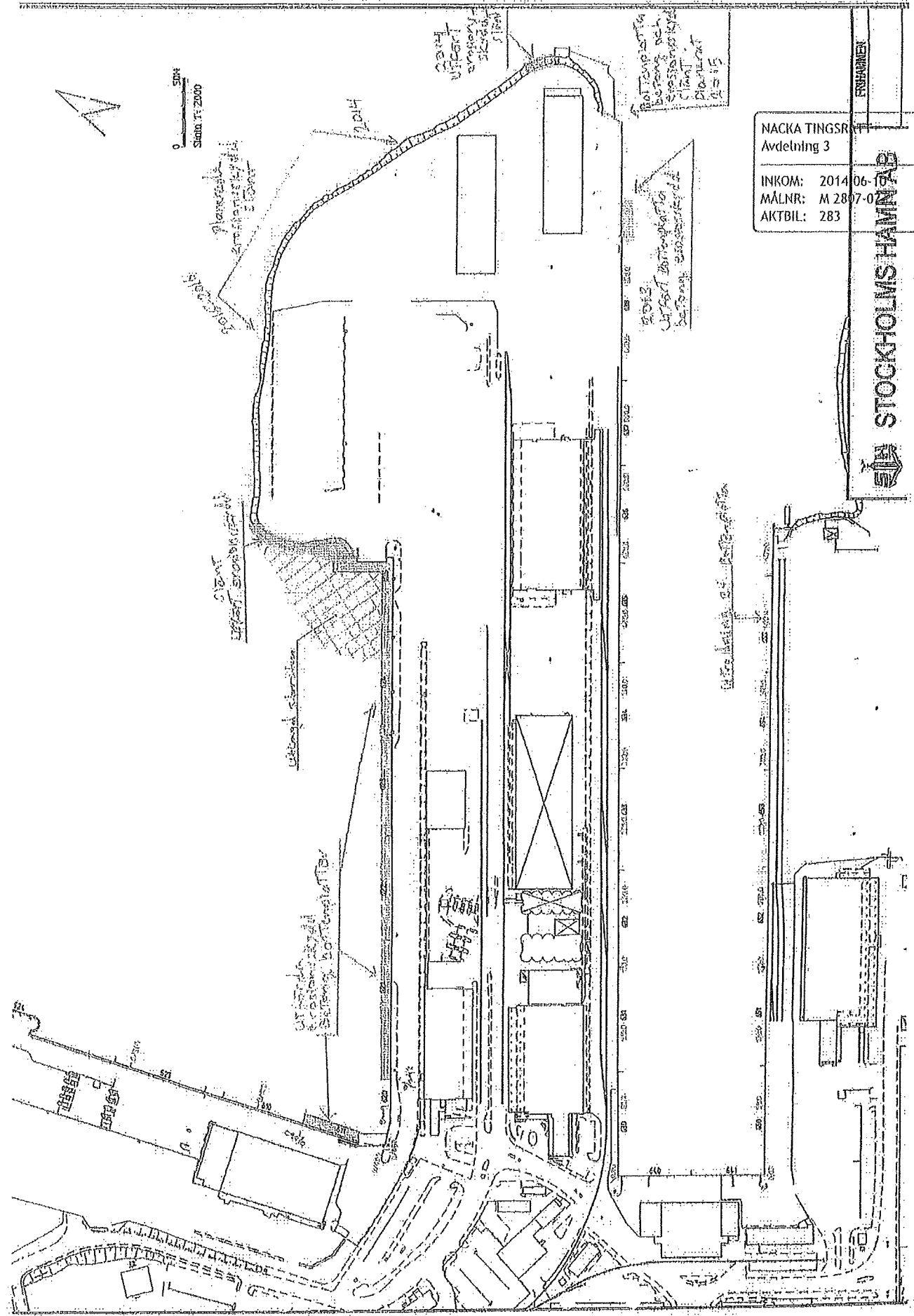
100% HÖJNING

100% HÖJNING

100% HÖJNING

100% HÖJNING

Bilaga 4

Skala 1:2000

Garage
Utöver
smygskydd

Plattforms
Burenge och
Svetsningskyll
Climat
Plattform
M 15

2012
Utöver
Svetsningskyll
Climat
Plattform
M 15

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 3

INKOM: 2014-06-
MÄLN: M 2807-0
AKTBIL: 283

PROJAKTEN

STOCKHOLMSHAMN AB

5. Miljööverdomstolen skjuter upp frågan om åläggande för Hamnen att anlägga erosionsskydd för att minska behovet av underhållsmuddring. Hamnen ska under en provofid utreda möjligheterna att i samband med tillståndsgivna anläggningsarbeten anlägga sådana erosionsskydd och senast inom två år från lagakraftvunnen dom till miljödomstolen redovisa resultatet av utredningen och eventuella förslag till åtgärder.

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 3

BEKYM: 2014-06-10
MÅNR: M 2807-07
AKTBIL: 284

Som redovisning av resultatet från utredningen har Hamnen utformat i projekteringsskedet erosionsskydd för fem nya fartygslägen. Utredningen i form av förutsättningar för projekteringen i bilagor som gäller för fartygslägen i Värtahamnen utom Värtabassängen. Även de nya färjelägena i Värtabassängen kommer att utformas med samma förutsättningar.

Förslaget till åtgärder är att samtliga nya fartygslägen får erosionsskydd enligt följande:

- Vid förekomst av lera på botten utförs erosionsskyddet med en tjocklek av 1,3 meter bestående av två lager, osorterad sprängsten tjocklek 500 mm och på en geotextil 400g/m² och ovan på sprängstenen läggs 800 mm däcksten 60-300 mm.
- På befintlig bergutfyllnad läggs osorterad sprängsten 800 mm ut på en geotextil 400g/m²

Ytan på erosionsskyddet varierar med befintligt djup som muddras ut till en total volym av 17 000 m³ för färjelägena utom Värtabassängen. När fartygstrafiken har flyttas ut från Värtabassängen och geotekniska undersökningar kompletterats samt botten kontrolleras kan tjockleken för erosionsskyddet bestämmas och därmed den volym som behöver muddras ut.

I Frihamnen har som åtgärder, efter muddringen, utförts en betongplatta gjutits mot spontkajen ovan på en bädd av 30-150 mm bergkross, längd ca 60 meter med bredd av 10-12 meter.

Runt betongplattan har bergblock 800-1000 mm placerats ut som kantförstärkning av betongplattan.